

FOTO: ANP

Fausto Tonna: 'Langzame en pijnlijke dood.'

Parmalat

Het zal niemand zijn ontgaan: in de strijd om het predikaat 'grootste boekhoudfraude' hebben Enron en Worldcom er een concurrent bij. Bij het Italiaanse zuivelbedrijf Parmalat zijn mede door vervalste opgaven van niet-bestaande banksaldo's op de Kaaiman Eilanden, een slordige veertien miljard euro zoek (het bedrag fluctueert). Naast Parmalat zelf liggen ook adviserende banken en de accountantskantoren Deloitte (hoofdaccountant) en Grant Thornton (accountant van onder meer de Kaaiman-dochter Bonlat) onder vuur. Gezien de snelheid waarmee dit soort zaken zich pleegt te ontrollen, heeft het voor een maandblad als 'de Accountant' geen zin de gebeurtenissen op de voet te willen *coveren*. Hieronder enkele opvallende feiten en gebeurtenissen, zoals vermeld in als betrouwbaar bekend staande internationale media:

- Deloitte was als hoofdaccountant in 2002 verantwoordelijk voor de controle van 51 procent van de Parmalat assets. Grant Thornton voor 49 procent (in 1999 nog 22 procent; daarvoor huisaccountant).
- Parmalat-functionarissen creëerden stelselmatig niet-bestaande bezittingen, compleet met daarbij behorende (vervalste) documenten.
- Parmalat beschikte op papier over miljarden euro's cash, maar had tegelijkertijd voor ruim vijf miljard euro aan obligaties uitstaan.
- De accountants hebben voor verificatie van die bezittingen niet de desbetreffende banken direct benaderd, maar vertrouwd op via Parmalat verkregen documenten.
- Eurocommissaris Frits Bolkestein wil een Europese regel die verplicht dat één controlerend accountantskantoor verantwoordelijk is voor de gehele *company audit*.
- De Amerikaanse toezichthouder op het accountantsberoep, de PCAOB, heeft laten weten lessen te willen trekken uit de onderzoeken bij Parmalat, maar kan zelf niets doen (er worden geen Parmalat-aandelen verhandeld in de VS).
- De Amerikaanse beurswaakhond SEC helpt Italiaanse magistraten bij het onderzoek.
- De Nederlandse AFM is een onderzoek begonnen naar de vier dochterondernemingen van Parmalat in Nederland.
- Citigroup, Bank of America, JP Morgan Chase en Morgan Stanley behoren tot de dienstverlenende (investerings)banken bij Parmalat.
- Grant Thornton International heeft naar aanleiding van de affaire het Italiaanse Grant Thornton SpA geschrapt als *member firm*.

De opmerkelijkste uitlating in de Parmalat-zaak tot nu toe staat op naam van CFO Fausto Tonna van Parmalat, een van de circa tien functionarissen die inmiddels achter de tralies zitten. Zijn eerste publieke verklaring sinds het losbarsten van het schandaal richtte hij tot pers en omstanders, toen hij werd binnengeleid bij de openbaar aanklager in Parma: "Ik wens jullie en jullie gezinnen allemaal een langzame en pijnlijke dood toe."

'Riklis had net een liposuctie laten doen, en kwam aanlopen met de tubes nog in zijn buik. Hij had drie hele mooie verpleegsters bij zich die onder hun witte jassen niet zo veel aan hadden. Ik heb toen veel geleerd.'

Morris Tabaksblat over een ontmoeting met Meshulam Riklis, destijds eigenaar van Elizabeth Arden, in de Volkskrant.

NIVRA verifieert handelen accountant Parmalat-dochter

Het NIVRA verifieert momenteel de feiten rond de vermeende belangenverstrengeling van accountants inzake de Nederlandse Parmalat-dochter Dairies Holding International. Een en ander betreft de berichten dat een accountant van hetzelfde accountantskantoor dat er de controle doet, bij Dairies een directiefunctie bekleedt. Op basis van de bevindingen zal het NIVRA op korte termijn besluiten of verder formeel onderzoek noodzakelijk is. In dat stadium zullen ook de betrokken registeraccountants worden gehoord. Op grond van het onderzoek kan het NIVRA besluiten om de zaak voor te leggen aan de onafhankelijke Raad van Tucht.

Website vereenvoudiging BV-recht

Een goed ondernemingsklimaat vergt een goede juridische infrastructuur voor ondernemingen. Daarom zijn de ministeries van Economische Zaken en Justitie gestart met het project 'De flexibele BV'. Bestaande knelpunten en lacunes in de wetgeving worden onderzocht, zodat medio 2004 een conceptwetsontwerp ter consultatie aan belanghebbenden kan worden aangeboden. De voortgang van het project is te volgen via de websites van Economische Zaken (http://www.ez.nl/default_bel.asp?pagina=deflexbv) en Justitie (<http://www.justitie.nl/themas/wetgeving/dossiers/bvrecht/index.asp>).

PCAOB-baas toont tanden

FOTO: ANP

William McDonough (rechts)

In een interview met de *Journal of Accountancy* laat voorzitter William McDonough van de Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB), sinds de Sarbanes-Oxley Act de toezichthouder op Amerikaanse accountants, zijn tanden zien. De Sarbanes-Oxley Act gaf de PCAOB al de bevoegdheid om controlestandaarden voor beursgenoteerde ondernemingen vast te stellen. De toezichthouder is inderdaad vastbesloten deze taak zelf uit te voeren, dus niet langer de beroepsorganisatie AICPA. De eerste standaarden zullen gaan over het accountantsoordeel over hoe directies interne controles aanpakken. Daarna volgen standaarden over controledossiers. Wel zal de PCAOB met andere standaardsetters samenwerken om onnodige verschillen in aanpak tussen beursgenoteerde en kleinere bedrijven te vermijden. Ook de toon die wordt gezet aan de top van een accountantsorganisatie is onderwerp van toezicht. De inspecteurs van de PCAOB zullen niet alleen praten met de managers, maar ook met de minst ervaren assistent om te zien of de boodschap ook daar is angekommen. Daarnaast gaan de inspecteurs de controles zelf beoordelen, de meest risicovolle het vaakst. Wat betreft beloning en promotie gaat de PCAOB na of de beste accountants worden beloond voor het beste werk, en niet voor 'iets anders'. McDonough spreekt het woord 'commercie' overigens niet uit.

De PCAOB zal streng toezien op naleving van regels. Als accountantskantoren handelen in strijd met de regels, ook met 'de geest' daarvan, zullen de gevolgen volgens McDonough "most unpleasant" zijn. De slotopmerking van de toezichtbaas is verzoenend: de Sarbanes-Oxley Act velde volgens hem niet slechts een oordeel over accountants, maar bracht ook 'verlossing' en de PCAOB is er om die te vergemakkelijken.

Transparantie bestuurdersbeloningen moet beter

Beursgenoteerde ondernemingen bieden nog onvoldoende inzicht in het eigen beloningsbeleid. Dit geldt voor 36 procent van de AEX-fondsen en voor zelfs tachtig procent van de AMX-genoteerde ondernemingen. Dit blijkt uit onderzoek door PricewaterhouseCoopers van de jaarverslagen 2002 van alle in totaal 55 AEX- en AMX-fondsen. Deze moeten voldoen aan de Wet openbaarmaking bezoldiging en effectenbezit bestuurders en commissarissen. De jaarverslagen 2002 vertonen wel belangrijke verbeteringen ten opzichte van 2001. Vrijwel alle ondernemingen voldoen nu aan de (wettelijke) verplichting om de beloning per bestuurder uit te splitsen in salaris, bonus, pensioen en ontslaguitkering. Ook de cijfermatige overzichten van de aandelenopties zijn in orde. Maar veel ondernemingen voldoen nog niet aan *alle* wettelijke plichten. Vooral de toelichting op en verantwoording van het beloningsbeleid kunnen beter. Ook de vermelding van andere elementen ontbreekt nogal eens, in het bijzonder:

- de prestatiecriteria voor de jaarlijkse bonussen;
- de criteria voor toekenning of uitoefening van opties;
- het beleid van de onderneming voor de afdekking van verplichtingen uit optieregelingen;
- de leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders.

Beursgenoteerde ondernemingen in Nederland hebben en krijgen op korte termijn te maken met veel nieuwe regels op dit terrein. Zo zijn er de genoemde Wet openbaarmaking bestuurdersbeloningen, de Wet aanpassing structuurregime - die de algemene vergadering van aandeelhouders de bevoegdheid geeft het beloningsbeleid vast te stellen - en de code voor goed ondernemingsbestuur van de Commissie Tabaksblat.

"Daadwerkelijke transparantie en verantwoording aan interne en externe belanghebbenden betekenen meer dan alleen voldoen aan de letter van de wet", zegt Paula Kager, beloningsdeskundige bij PwC. "De grote multinationale ondernemingen zijn steeds meer trendsetters en geven het begrip 'best practice' inhoud, maar de snelle opeenvolging van wijzigingen vergt wel het nodige van de interne organisatie van ondernemingen."

Jaap van Manen, hoofd van de corporate governance unit van PwC: "De meeste ondernemingen moeten nog veel werk verrichten om de interne bedrijfsprocessen aan te laten sluiten bij de wettelijke vereisten. Met name de AMX-fondsen maar ook een aantal AEX-fondsen kunnen nog een grote stap vooruit maken."

'Het zou vreemd zijn als de RDW wel de ingevulde checklists van de keurmeesters mag zien, maar niet de auto zelf.'

Brenda Westra over het protest tegen gecombineerd AFM-toezicht op accountants en financiële verslaggeving, in Het Financieel Dagblad (de RDW onderwerpt apk-goedgekeurde auto's steekproefsgewijs aan een herkeuring).

Verplichte elektronische aangifte

Eind 2003 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de verplichte elektronische aangifte voor ondernemers. Dit heeft directe gevolgen voor accountants die voor cliënten de administratie en belastingaangiften verzorgen. Op dit moment overlegt het NIVRA met de Belastingdienst welke activiteiten moeten worden ondernomen om de invoering succesvol te laten verlopen. Ook zal het NIVRA nagaan of leden behoefte hebben aan nadere informatie en/of ondersteuning. Voor vragen hierover: J. Pasmooij, j.pasmooij@nivra.nl of telefoon 020-3010315. Voor nadere informatie van de Belastingdienst, zie <http://www.belastingdienst.nl/home/actueel/2003301201.htm>.

ILLUSTRATIE: NADIA GONZÁLEZ

Elektronisch factureren

Eind 2003 heeft de Eerste Kamer ingestemd met aanpassing van de BTW-wetgeving. Dit betekent onder meer een beperkte uitbreiding van de verplichte factuurgegevens, maar ook de mogelijkheid van elektronisch factureren. Gezien het late moment van aanvaarding van dit wetsontwerp, heeft de Belastingdienst nog geen informatiemateriaal beschikbaar kunnen stellen over de mogelijkheden van elektronisch factureren. Naar verwachting zal een eerste informatieve brochure medio januari 2004 beschikbaar komen. Het NIVRA zal met de Belastingdienst nagaan welke nadere informatie gewenst is. Voor vragen hierover aan het NIVRA kan contact worden opgenomen met Jan Pasmooij: j.pasmooij@nivra.nl of telefoon 020-3010315. Voor nadere informatie van de Belastingdienst zie:

- <http://www.belastingdienst.nl/9229250/ob/menu/index.htm>;
- <http://www.belastingdienst.nl/home/actueel/2003111702.htm>.

Twee Mededelingen die door de Belastingdienst ter beschikking zijn gesteld:

- Mededeling omzetbelasting 2003;
- Mededeling omzetbelasting 2003 voor buitenlandse ondernemingen.

Europees IFRS-orgaan?

De Fédération des Experts Comptables Européens (FEE) heeft gepleit voor het instellen van een Europees lichaam dat de naleving van de internationale verslaggevingsstandaard IFRS kan afdwingen. Het Committee van European Securities Regulators (CESR) zou daarbij een sleutelrol moeten spelen. De FEE vreest dat zonder zulk centraal gecoördineerd toezicht een consistente toepassing van de nieuwe regels in gevaar komt.

Fraudemeldpunt

Door een interne verhuizing is het telefoonnummer van het Fraudemeldpunt van het Korps Landelijke Politie Diensten gewijzigd. Het nieuwe nummer is: 0343-535203. Het adres blijft ongewijzigd: KLPD, Forensische Accountantsgroep, Postbus 11, 3970 AA Driebergen.

'In the light of Parmalat and Enron, investors everywhere should apply a discount to any companies which engage in complex and opaque financial engineering.'

Commentaar in The Economist.

Technosprinters

Veiligheidsriemen vast. Deloitte presenteerde onlangs zijn jaarlijkse Top 500 van Europa's snelst-groeiende technologiebedrijven. Het onderzoek betreft technologiebedrijven uit 21 landen. Nummer één is de Italiaanse internet-provider Tiscali, dat over de afgelopen vijf jaar een gemiddelde omzetgroei van 56,769 procent noteerde. Inderdaad, de redactie heeft het ook een paar keer fronsend nagekeken, maar het gaat hier echt om (tien)duizendtallen. Wat de cijfers precies zeggen blijft natuurlijk de vraag, het betreft immers *relatieve* groei.

Nog enkele conclusies:

- De softwaresector is met 42,4 procent nog dominantier dan in 2002 (36 procent).
- De regio's met de snelstgroeiende bedrijven zijn Frankrijk (171 bedrijven in de Top-500), het Verenigd Koninkrijk (89) en Noorwegen (48).
- Gemiddelde groei van de omzet van de snelste vijfhonderd bedrijven met 1.175 procent, vorig jaar was dat 528 procent.

Naast de lijst zelf publiceerde Deloitte ook het 2003 Technology Fast 500 Europe Report, met analyses van de trends en achtergrondstatistieken van de winnende bedrijven, plus de verwachtingen van CEO's. Opvallend is de prominente positie van Scandinavië in de Top-10, met vier bedrijven. De redactie van 'de Accountant' zou daar al speculerend heel wat spannende analyses op los kunnen laten, maar daar zien we vanaf. We volstaan met de koele cijfers. Gebruik naar goeddunken.

Nieuwe standaarden IASB

De International Accounting Standards Board (IASB) heeft op 17 december 2003 dertien herziene en twee gewijzigde jaarrekeningstandaarden gepubliceerd, en één standaard (15 Verwerking van prijswijzigingen) ingetrokken. De IASB noemt de wijzigingen 'wide-ranging improvements'. Of Nederlandse standaardsetters daar hetzelfde over denken, valt te bezien. IAS 27 verbiedt namelijk waardering tegen nettovermogenswaarde van dochtermaatschappijen en dergelijke, en wil waardering tegen kostprijs of als financieel instrument. Dit staat haaks op het Nederlands jaarrekeningrecht, dat waardering tegen kostprijs slechts in uitzonderingsgevallen toestaat, zoals bij internationale verwevenheid.

Andere opmerkelijke wijzigingen:

- Verbod om voorraden volgens zogenaamde LIFO (*last in first out*) te waarderen.
- Belangen van derden worden gerubriceerd binnen eigen vermogen, afzonderlijk van het aandeelhoudersvermogen.
- Leasinggevers moeten initiële directe kosten van financiële lease opnemen in de leaseprijs.
- Het is niet langer toegestaan om het effect van stelselwijzigingen via de resultatenrekening te verwerken.
- Het begrip 'verbonden partijen' wordt uitgebreid, evenals de vereiste toelichting.
- Consolidatie wordt voorgeschreven, ongeacht de aard van de moedermaatschappij. De IASB schrikt echter van de consequentie dat ook venture capital-maatschappijen dat moeten en kijkt samen met de Amerikaanse standaardsetter FASB naar een mogelijke oplossing.

De herziene standaarden gaan in vanaf boekjaar 2005 respectievelijk 2005/2006. Ze zijn door betalende abonnees te downloaden van www.iasc.org.uk of te bestellen als hardcopy.

BDO ook in Bolivia.

FOTO: FOTOSTOCK

Omzetgroei BDO International

Het wereldwijde netwerk van BDO International boekte het afgelopen boekjaar (afgesloten per 30 september 2003) een omzet van 2.668 dollar, 11,4 procent meer dan in 2002. "Vooral Zuid-Afrika, Latijns Amerika en Azië laten een lovenswaardige groei zien", zegt Frans Samyn, CEO van BDO International. "De groei van onze Europese partnerorganisaties is echter bescheiden." In augustus 2003 is het BDO-netwerk uitgebreid met een nieuw lid in Bolivia, BDO Amengual & Asociados. In Rusland en Chili zijn fusies van betekenis tot stand gebracht. De samenstelling van de omzet is niet erg gewijzigd. Het grootste deel bestaat uit controle en accountancy (59 procent) en belastingadvies (21 procent). Het verdere commentaar van BDO bestaat uit de bij dit soort gelegenheden ook van andere kantoren bekende, tenenkrommende en nietszeggende platitudes. Topman Samyn: "We gaan door met het versterken van de bij ons netwerk aangesloten organisaties, zodat we nieuwe uitdagingen aan kunnen gaan en deze waar mogelijk om kunnen zetten in kansen." Tja.

'Een journalist dacht cijfers te kunnen lezen. Ze hebben een, hoe heet zo'n man, accountant ernaar laten kijken terwijl die niet alle feiten kende.'

Violentertainer André Rieu over zijn vermeende hoge schulden, in De Telegraaf.

Top 10 Snelste technobedrijven

Bedrijf	Sector	Land	Gemiddelde omzetgroei laatste vijf jaar
1 Tiscali	Internet	Italy	56,769
2 Fast Search & Transfer	Software	Norway	44,108
3 Netsize	Comms/Networking	France	30,620
4 Nordnet AB	Internet	Sweden	16,934
5 Anoto Group AB	Computers/peripherals	Sweden	9,487
6 Host Europe plc	Internet	UK	9,354
7 Glocalnet AB	Comms/Networking	Sweden	7,632
8 Schema	Software	Israel	7,380
9 Finmatica	Software	Italy	6,438
10 OHB Technology AG	Comms/Networking	Germany	6,416

Nationaal Accountantscongres

Op 12 en 13 maart 2004 wordt in de Amsterdamse RAI tegelijk met De Nationale Carrièrebeurs het eerste Nationaal Accountantscongres gehouden, gericht op HBO- en WO-accountancy- en bedrijfseconomiestudenten in de laatste fase van hun studie én accountants met meer jaren werkervaring. Het tweedaagse programma komt tot stand in nauwe samenwerking met journalist Micha Kat, de redactie van 'de Accountant', NIVRA en NOVAA, bestaat uit twaalf workshops, presentaties en discussies door gerenommeerde experts en professional. De organisatie is - medio januari - nog in volle gang. Hieronder de meest actuele stand van zaken:

- **De toekomst van de multidisciplinaire partnership**, sprekers: Roger Dassen (Deloitte), Joop de Rooij (KPMG), Jos van Huut (Mazars).
- **Extern toezicht**, sprekers: Steven Majoor (AFM), Karel Verdiesen (NOVAA), Ben van der Veer (KPMG) en Rob Bosman (NIVRA, onder voorbehoud).
- **Accountant & media**, sprekers: Micha Kat (journalist), Jeroen Smit (journalist), Toby Ellson (woordvoerder Ernst & Young).
- **De Aansprakelijkheid van de accountant**, sprekers: Huub Blaisse (SchutGrosheide), Ron Rombouts (BDO).
- **De psychologie van de accountant**, sprekers: Roger Dassen (Deloitte), Philip Wallage (KPMG, onder voorbehoud).
- **Small players versus megafirms**, sprekers: J. Stolvoort (eenpitter), Jan Los (Los BV), Gerard Mulder (Arenthals).
- **'Wereldstandaard financiële verslaggeving' IFRS versus US GAAP**, sprekers: Ruud Vergoossen (Ernst & Young).
- **Forensic Accounting**, sprekers: Marcel Pheijffer (NIVRA-Nyenrode), Bernhard Prins (PwC, onder voorbehoud), Peter Poot (Chipshol Holding, onder voorbehoud).
- **Het waarderen van intellectual property**, spreker: onder meer Dingemans Manschot (Berk).
- **De MKB-adviseur**, sprekers: Pieter Dammes (Alfa), John den besten (AccoN), Maarten Jeroen den Boer (B&B Van der Vis en Den Boer).
- **De overheidsaccountant**, sprekers: Marco Moling (Belastingdienst); Emiel de Haas (Buitenlandse Zaken).
- **Bedrijven over accountants**, sprekers: nog niet bekend.

Bezoek aan beurs en congres is voor de doelgroep gratis na (voor)registratie op www.accountantscongres.nl of www.carrierebeurs.nl. Openings-tijden: beide dagen van 09.30-18.00 uur. Voor meer informatie www.accountantscongres.nl of Memory Productions Events BV, Maarten Ouweneel (maarten@memory.nl), telefoon 020-6382146.

*'Jaarverslagen worden steeds onleesbaarder.
Op een website kun je veel makkelijker je weg vinden.'*

Bestuursvoorzitter Peter Bakker van TPG, in de Volkskrant.

Groottecriteria kleine en middelgrote ondernemingen

Door het wijzigen van de vierde EG-richtlijn over inrichtings- en publicatievoorschriften en controleplicht van jaarrekeningen blijkt er enige verwarring te zijn ontstaan over de in Nederland geldende groottecriteria voor kleine en middelgrote ondernemingen.

De groottecriteria zoals opgenomen in de Vierde EG-Richtlijn luiden sinds 13 mei 2003 als volgt:

	Klein		Middelgroot	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Balanstotaal (€ miljoen)	≤ 3,125	≤ 3,65	≤ 12,5	≤ 14,6
Netto-omzet (€ miljoen)	≤ 6,25	≤ 7,30	≤ 25	≤ 29,2
Werknemers	< 50	Ongewijzigd	< 250	ongewijzigd

Tot en met 2003 kijken de Europese criteria af van de Nederlandse criteria, die sinds januari 2002 van kracht zijn. In december 2003 heeft het Nederlandse kabinet echter besloten om de grensbedragen voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2004 gelijk te trekken met het door de Europese Unie op 13 mei 2003 vastgestelde niveau. In de nieuwsrubriek van 'de Accountant' van oktober 2003 werden de groottecriteria genoemd die betrekking hebben op de Europese aanbevelingen voor het verstrekken van Europese regelingen en steunprogramma's voor het MKB. Deze criteria zijn op geen enkele wijze gerelateerd aan die voor het opstellen en publiceren van jaarrekeningen.

(Dit is een herhaling van een bericht in 'de Accountant' van januari 2004. Door een technische oorzaak was de kolomaanduiding in de tabel in januari echter verschoven. Teneinde misverstanden te voorkomen nu de correcte weergave.)

Achthonderd keer strijdig

Bij het in mei 2003 door Economische Zaken en MKB-Nederland geopende Meldpunt strijdige regels zijn tot de sluitingsdatum 1 oktober 2003 in totaal achthonderd knelpunten gemeld. Ondernemers konden bij het meldpunt hun concrete praktijkervaringen met strijdige of onlogische regels melden. Met het grote aantal meldingen heeft het meldpunt volgens staatssecretaris Karien van Gennip van Economische Zaken ruimschoots aan de verwachtingen voldaan. Het eindrapport is aangeboden aan gemeenten, provincies en organisaties.

Bijna de helft van de gemelde knelpunten betreft tegenstrijdige regels en eisen ten aanzien van één object - bijvoorbeeld een apparaat, pand of dienst - die elkaar in de praktijk bijten, waardoor gecombineerde toepassing bij de handhaving en vergunningverlening leidt tot onduidelijkheid voor de ondernemer. Ruim een kwart van de meldingen is afkomstig uit de horecasector. Andere sectoren met hoge 'meldingsdichtheid' zijn bouw, detailhandel, voedsel, metaal, chemie en recreatie. Specifieke probleemgebieden zijn arbeidsomstandigheden, brandveiligheid, voedselveiligheid, milieu- en natuurbeheer en bouw en ruimtelijke ordening.

Met de inventarisatie is de eerste fase van het project afgerond.

Om te komen tot concrete oplossingen gaat Van Gennip nu aan de slag met vijf sectorgerichte werkgroepen. Daaraan nemen alle betrokken partijen deel, zoals gemeente, inspectiediensten en brancheorganisatie, maar ook de ondernemer(s) zelf. Medio 2004 moeten de eerste resultaten zichtbaar zijn.

Voortgang en resultaten zijn te vinden op www.strijdigeregels.nl.

Over All Toets

In april 2003 is een werkgroep ingesteld die zich heeft gericht op de inhoudelijke vormgeving van het geïntegreerde examen aan het einde van de HBO-accountancy-opleiding. De naam van deze werkgroep OAT is afgeleid van de te gebruiken toetsvorm 'Over All Toets'. De introductie van de landelijke OAT in het HBO-bachelor-onderwijs vervangt de huidige landelijke examens.

De instelling van de werkgroep is voornamelijk ingegeven door de ontwikkeling in het HBO-onderwijs naar een 'competentiegericht' onderwijsmodel en de blijvende noodzaak om de examinering van de hoofdvakken in de accountancy-opleiding op landelijk niveau te organiseren. Mede op basis van de resultaten van de HBO-studenten verleent het Examenbureau AA immers een verklaring van gelijkwaardigheid aan de HBO-instellingen, en kunnen studenten het vervolgtraject in om de AA-kwalificatie te behalen. De landelijke

OAT is voor het Examenbureau RA een belangrijk meetpunt voor het verlenen van vrijstellingen voor de vervolgopleiding tot registeraccountant.

Op 31 oktober 2003 is het rapport van de werkgroep OAT aangeboden aan de opdrachtgevers, het Curatorium dat toeziet op de examenbureaus en vertegenwoordigers van het ministerie van Financiën. In de vergaderingen van november en december 2003 hebben de opdrachtgevers de conclusies en aanbevelingen van het rapport geaccepteerd. De tekst van het rapport is verkrijgbaar bij het Examenbureau Registeraccountants (Postbus 7984, 1008 AD Amsterdam) of per e-mail: p.diepen@nivra.nl.

Agenda

17 februari

Corg Nederland organiseert op 17 februari 2004 de bijeenkomst '**Bent u een goede commissaris**' in het Singer Museum te Laren. Informatie: N.J. Trapman, 030-6997077, e-mail ntrapman@corgo.be.

28 januari

Op 28 januari 2004 organiseert de SRA (Samenwerkende Registeraccountants & Accountants-Administratieconsulenten) de cursus **De succesvolle kredietaanvraag**. Hoe kunt u uw cliënt optimaal begeleiden bij een kredietaanvraag. Informatie: SRA-educatie, telefoon 030-6566060, fax 030-6566060, www.sra.nl.

27 februari

Donderdag 27 februari 2004 organiseert Stichting de Opvolging een workshop voor accountants '**Opvolging op de Balans**'. Informatie: www.deopvolging.nl.

12 en 13 maart

Vrijdag en zaterdag 12 en 13 maart 2004 wordt Het **Nationaal Accountantscongres** in de Rai te Amsterdam georganiseerd. Vanaf 5 januari 2004 vindt u uitgebreide programma- en sprekersinformatie op www.accountantscongres.nl. Inlichtingen: Memory Productions Events BV, Maarten Ouweneel (maarten@memory.nl) telefoon 020-6382146.

20 april

De SRA (Samenwerkende Registeraccountants & Accountants-Administratieconsulenten) organiseert op 20 april 2004 de workshop '**DGA-Pensioen-Workshop**' in NBC te Nieuwegein. Voldoet het pensioen van uw DGA's aan de nieuwe regels? Informatie: www.sra.nl.

21 april

De SRA (Samenwerkende Registeraccountants & Accountants-Administratieconsulenten) organiseert op 21 april 2004 de cursus '**Hoe past u de IFRS (voorheen IAS) toe in uw MKB-praktijk?**' over international financial repor-

ting standards in hotel 'Mitland' te Utrecht. Informatie: www.sra.nl.

14 mei

De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs organiseert op 14 mei 2004 te Maastricht de **Belastingadviseursdag 2004**. Deze dag staat in het teken van 'Europa' en het vijftigjarig bestaan van De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs. Informatie: www.fb.nl.

2 juni

De SRA (Samenwerkende Registeraccountants & Accountants-Administratieconsulenten) organiseert op 2 juni 2004 de cursus **Richtlijnen voor de Accountantscontrole**, Hoe gaat u het meest efficiënt om met de RAC-bundel? in hotel 'Mitland' te Utrecht. Informatie: www.sra.nl.

Voor informatie over VERA-seminars zie de VERA-pagina's elders in dit blad of surf naar www.nivra.nl, VERA.